

Wat bepaalt de conditie, en dus de waarde, van zegels? (3)

In de vorige aflevering is de achterzijde van de zegel, en dan met name de gom, belicht. Later komt deze kant van de zegel nog aan bod bij beschadigingen etc., maar eerst keren we terug naar de voorzijde, beeldzijde, om eens te kijken welke criteria daar van invloed kunnen zijn op de conditie, kwaliteit, van de zegel.

Marges

Een belangrijk criterium dat al lange tijd een deel uitmaakt van het repertoire van de 'zegelverbeters', is de toevoeging van marges bij zegels die gebrekkig of ontoereikend zijn. Deze 'service' is ontwikkeld omdat hogere prijzen betaald worden door verzamelaars voor postzegels met 'fine' marges aan alle vier de zijden, zoals de Penny Black of Koning Willem III.

Al sinds enkele jaren voorzien catalogi als Britse Gemenebest en Rijk 1840-1970 (Deel 1) en GB Beknopte catalogus in een goede leidraad over dit onderwerp; illustraties van 'goed', 'fijn', 'zeer fijn' en 'prachtige' voorbeelden van de eerste, ongetande, postzegel.

Zoals gezegd, de norm in de catalogus is voor postzegels omschreven als fijn, die, in termen van marges, inhoudt dat het gebied buiten het gedrukte ontwerp ongeveer de helft van de afstand is tussen twee aangrenzende ongescheiden postzegels - op alle vier zijden

natuurlijk! Iets meer dan dit zal de kwalificatie 'zeer fijn' of 'uitstekende' krijgen, en de zegelprijs stijgt dienovereenkomstig.

Uiteindelijk komt men uit op een punt waar de zegel marge heeft 'gestolen' van al haar buren, in welk geval ze de overdreven uitdrukkingen zoals 'gigantische' of jumbo 'marges' krijgen.

Dergelijke voorbeelden zijn inderdaad zeldzaam en je zou verwachten dat ze dienovereenkomstig worden gewaardeerd; ten minste de dubbele catalogusprijs en waarschijnlijk meer, als alle andere aspecten van de toestand op peil zijn.

Een factor waar je op bedacht moet zijn, is dat de afstand tussen een "paartje", twee aangrenzende, ongescheiden postzegels heel gevarieerd kan zijn in de beginperiode. Dus wat wordt beschouwd als 'behoorlijke' of zelfs 'smal', voor de Indiase steendrukken of de eerste

zegels van Noorwegen zijn 'enorme' marges vergeleken bij veel vroege uitgiften van verscheidene Britse kolonies waarvan de zegeldrukplaten door Perkins Bacon werden samengesteld. De eerste zegels van Ceylon, Queensland en Tasmanië zijn typisch voorbeelden van zegels die last hebben van dit "probleem", en waar smalle marges niet perse verhinderen dat een zegel beschreven wordt als 'fijn'.

Over Indiase steendrukken gesproken, wat te doen met achthoekige zegels die in juiste vorm zijn geknipt - vaak om te passen in de beschikbare ruimte die voor hen gereserveerd is door de fabrikanten van de vroege postzegelalbums! De catalogus, Stanley and Gibbons, biedt nuttige informatie met een noot waarin wordt uitgelegd dat catalogus prijzen voor Four Annas zegels bedoeld zijn voor de vierkant uitgeknipte exemplaren met duidelijke marges en in goede conditie. Exemplaren die in de juiste vorm geknipt zijn maar verder in goede staat zijn, zijn maar 5% tot 20% van deze prijzen waard.

Meer conventionele ongeperforeerde zegels waar één zijde de marge klein of weg is, zijn vaak niet meer dan de helft van de catalogusprijs waard. Onder voorbehoud dat de zegel in andere opzichten prima is. De prijs daalt snel als aan meer dan de ene kant de marges worden beïnvloed. Natuurlijk zijn er uitzonderingen, de Penny Black (de eerste zegel van Engeland en dus ook eerste zegel van de wereld) vanwege de unieke wenselijkheid, kan een groter deel van de catalogusprijs hebben, zelfs zonder marges aan alle zijden, dan willekeurig andere zegels - zeker meer dan zijn veel schaarser partner, de Twee Pence Blue!

erg veel meegesnoept van de zegel erboven

MARGINS ON IMPERFORATE STAMPS

Superb

Very fine

Fine

Average

Poor

(Hierboven de indeling die Stanley and Gibbons hanteert voor de kwaliteit van marges bij ongetande zegels.

Nico Helling